

REFERAT Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget d. 28-03-2023

Mødedato   Tirsdag d. 28. marts 2023 kl. 12:00

Mødested   Snorrebakken 66, Mødelokale 2

Mødedeltagere   Linda Kofoed Persson, Laura Kofod, Stig Westermann, Claus Larsen-
Jensen, Heidi Burgedahl

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
10. klasseskolen som kerneaktør i Byens Hus.....	4

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Fraværende

Stig Westermann er fraværende. Mikael Benzon deltager som suppleant.

Bemærkninger til dagsorden

-

Deltagere fra administrationen

Direktør Lillian Rasch Madsen

Arbejdsmarkedschef Allan Westh

Leder af Udvikling Mads Boss

Per Korup Lauridsen, Juridisk Service, deltog under punkterne 2-5

Udvalgssekretær Betina Bjergsted Radovanovic Barbossa

Punkt 2: 10. klasseskolen som kerneaktør i Byens Hus

23/5911

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Som et led i den strategiske udviklingsplan for Rønne indgår etableringen af Dams Gård som et kulturhus. I forbindelse med ansøgningen om midler til projektet fra Plan- og Landdistriktsstyrelsens forsøgsordning "Frie Bymidter", skal et velfærdsområde placeres i Dams Gård for at bidrage til at skabe liv i centrum af Rønne. Kommunalbestyrelsen besluttede i januar 2023, at det skulle undersøges, hvorvidt det var en mulighed at flytte 10. klasseskolen til Dams Gård. Den politiske følgegruppe for den strategiske udviklingsplan for Rønne besluttede den 9. februar 2023 at anbefale en flytning af 10. klasseskolen. Der skal nu tages politisk stilling til, om flytningen af 10. klasseskolen skal sendes i høring.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at

- a) 10. klasseskolen fortsætter uændret i de nuværende rammer eller
- b) At flytning af 10. klasseskolen fra Vibegårdsvej 5, 3700 Rønne til Dams Gård sendes i høring i den samlede skolebestyrelse for Ungdomsskolen og 10. klasseskolen, Ungerådet, Handicaprådet samt til kommentering i Ungdomsskolens AfdelingsMED og CenterMED Skole forud for behandling i kommunalbestyrelsen

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 28-03-2023

Udvalget anbefaler indstilling b).

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 28-03-2023

Udvalget indstiller scenarie B til høring i den samlede skolebestyrelse for Ungdomsskolen og 10. klasseskolen, Ungerådet, Handicaprådet samt til kommentering i Ungdomsskolens AfdelingsMED og CenterMED Skole, idet udvalget dog ikke anbefaler at flytte DASK og Ung på vej til Damsgaard.

Kirstine van Sabben og Sabine Nicoline Lyngberg afventer deres stillingtagen.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog [den 26. januar 2023](#) en overordnet etapeplan for realiseringen af et nyt kulturhus i Rønne. I forbindelse med realiseringen af planen for Rønnes byudvikling ønsker projektet at ansøge om midler fra forsøgsordningen 'Frie Bymidter' under Plan- og Landdistriktsstyrelsen.

Det er en forudsætning for at søge midler fra denne forsøgsordning, at en velfærdsaktør placeres i Byens Hus i Dams Gård. Kommunalbestyrelsen besluttede mødet i januar, at det skulle undersøges, hvorvidt det var en mulighed at flytte 10. klasseskolen til Dams Gård. Kort efter besluttede den politiske følgegruppe for den strategiske udviklingsplan for Rønne den 9. februar 2023 at anbefale 10. klasseskolen som kerneaktør.

Der er ansøgningsfrist den 8. maj 2023. Styrelsen har imidlertid bekræftet, at kommunen kan eftersende beslutning om flytning af 10. klasseskolen ultimo maj.

Etape- og finansieringsplan for Rønne Byudvikling

På mødet den 26. januar 2023 godkendte kommunalbestyrelsen de to første etaper af den strategiske udviklingsplan. Første og anden etape indebærer at dele af Dams Gård tages i brug midlertidigt. Således underviser Kulturskolen allerede i lokaler i Dams Gård.

Såfremt kommunalbestyrelsen beslutter at flytte 10. klasseskolen til Dams Gård vil etape tre blive iværksat. Dermed vil der blive udarbejdet et program for og afholdt en arkitektkonkurrence, der omfatter både et kulturhus i Dams Gård og den nordlige del af Store Torv. Etape fire indeholder selve renoverings- og ombygningsfasen, der igangsættes efter arkitektkonkurrence og udbud. Projektet forventer, at indvielsen af det nye kulturhus i Rønne vil kunne afholdes i sommeren 2027. Den sidste etape, hvor huset tages i drift og 10. klasseskolen vil kunne flyttes ind i de nye rammer, forventes realiseret i august 2027.

Ansøgningen om finansiering udgør et meget tidligt skridt i projektet. Det betyder også, at projektet endnu ikke foreligger i færdig form, så der kan tages stilling til konkrete forhold i bygninger og enkelte rum. Projektet er således i en finansieringsfase, hvor der søges midler fra flere kilder. Dette medfører også, at der efter en finansieringsfase, hvor der opnås tilstrækkelige tilsagn til en realisering, vil skulle gennemføres en arkitektkonkurrence. Arkitektkonkurrencen er et centralt element i udviklingen af et projekt, der tilgodeser de ønsker og behov, som bygherren har.

Det er dermed i udviklingen af konkurrencematerialet, at de specifikke behov og ønsker som kerneaktørerne har til bygningens udformning og funktion vil skulle indgå. Dette kan for 10. klasseskolen eksempelvis være faglokaler. Det er på den baggrund, at arkitekterne giver deres bud på, hvordan bygningen skal bygges. Afhængigt af den valgte konkurrenceform, vil der også være mulighed for, at man som bygherre har dialog med arkitekterne efterfølgende, med henblik på tilpasning af projektet. 10. klasseskolen kan dog forvente at få råderet over færre kvadratmetre i Dams Gård, men vil få adgang til andre lokaler i skoletiden, som ellers anvendes af andre aktører. Præmissen for det nye kulturhus i Dams Gård er således, at alle aktører så vidt muligt skal deles om de kvadratmetre og faciliteter, der er til rådighed. Dermed er det afgørende for at projektet kan lykkes, at kerneaktørerne er indstillet på, at de har et begrænset areal, der er deres helt eget og ellers deler både faglokaler, udearealer, café mv. med øvrige brugere af huset. Det vurderes af projektet, at der plads til 10. klasse samt til DASK og Ung på vej i Dams Gård. Endelig bemærker projektet, at afklaringen af areal forbeholdt 10. klasse, DASK og Ung på vej og områder, der skal deles med andre brugere, bliver en del af den kommende proces med de involverede arkitekter i den kommende arkitektkonkurrence.

Såfremt kommunalbestyrelsen beslutter at 10. klasse skal være en kerneaktør i Byens Hus i Dams gård den 27. april, forventer administrationen at gennemføre en studietur i begyndelsen af maj for den politiske følgegruppe for Rønne Byudvikling samt udvalgsformænd og -personer fra de involverede udvalg. Hensigten med studieturen vil være at inspirere til Rønnes udvikling gennem besøg til lignende projekter i Danmark, samt at åbne en dialog med aktørerne i disse projekter med henblik på at afdække potentialer og effekter.

Flytning af 10. klasseskolen til Byens Hus i Dams Gård

Da flytningen af 10. klasseskolen markerer en stor og bindende beslutning, har Juridisk service vurderet, at spørgsmålet, ud fra en politisk væsentlighedsvurdering, bør sendes i høring i den samlede skolebestyrelse for Ungdomsskolen og 10. klasseskolen. Desuden anbefaler administrationen, at spørgsmålet også sendes i høring i Ungerådet, Handicaprådet samt til kommentering i Ungdomsskolens AfdelingsMED og CenterMED Skole.

Skoleadministrationens bemærkninger

Skoleadministrationen har forholdt sig til en foreløbig ansøgning til 'Frie bymidter' i forbindelse med sagsbehandlingen. Dams Gård beskrives her som et fleksibelt kulturhus, hvor lokalerne udnyttes effektivt og på nye måder. Ifølge ansøgningen handler det således ikke om at skabe en skole i det nye kulturhus, men om at skabe aktivitet i centrum af Rønne. Betydningen af unge mennesker for livet i bymidten angives således som et centralt argument for at flytte 10. klasseskolen.

Som sidegevinst nævnes, at eleverne i 10. klasse forventes at blive afleveret og hentet, hvormed forældrene også vil trækkes tættere på bymidten. Projektet nævner ligeledes i ansøgningen, at Handelsstandsforeningen ser gode muligheder for at iværksætte projekter vedr. fritidsjob og praktik samt indsatser målrettet erhvervsuddannelser ved en flytning af 10. klasseskolen til Byens Hus i Dams Gård. Endelig er det angivet, at 10. klasseskolen skal inddrages aktivt i cafédriften i kulturhuset i Dams Gård.

Administrationen skal gøre opmærksom på, at dét, der i den foreløbige ansøgning anføres som fordele for liv i bymidten, også vil kunne medføre en øget risiko for øget fravær blandt eleverne i 10. klasse i løbet af skoledagen, idet der er en række alternative tilbud i nærheden, modsat den nuværende placering ved Vibegård.

Pædagogisk sigte, økonomisk og personalemæssige ressourcetræk

Det har ikke været muligt at afklare, hvorvidt og hvordan ovenstående ideforslag eventuelt er foreneligt med den almindelige undervisning i 10. klasse eller det økonomiske og personalemæssige ressourcetræk. De juridiske forhold i forbindelse med 10. klasseselevers inddragelse i cafédrift er ligeledes uafklarede.

Indenfor den fastsatte tidsramme har skoleadministrationen ikke haft mulighed for at afdække, hvorvidt en flytning harmonerer med strategiske overvejelser på skoleområdet. Det er ligeledes ikke afklaret, hvilke undervisningsmæssige gevinster flytningen bør generere, og hvordan dette skal sikres.

Skoleadministrationen skal til dette anføre, at det er vigtigt at se 10. klasseskolen som en del af den samlede folkeskole, herunder de anførte specialtilbud, og som brobygning til ungdomsuddannelserne.

Den økonomiske driftsmæssige betydning af en flytning af 10. klasseskolen er beskrevet i afsnittet Økonomiske konsekvenser. Her fremgår det, at det er vanskeligt at forudse hvilke økonomiske konsekvenser en flytning vil medføre, da det forudsætter en viden/antagelse om hvorvidt en flytning vil medføre en mindre eller større søgning til tilbuddet. Fakta er dog, at de kommende ungdomsårgange er faldende, hvilket vil medføre en mindre, samlet målgruppe.

På det foreliggende grundlag kan det således ikke vurderes, hvordan 10. klasse kan drives på adressen. Dette spørgsmål er søgt afklaret inden sagsfrist, men det har ikke været muligt at foretage et tilbundsående analysearbejde af de faglige argumenter for hvorvidt 10. klasseskolen bør flytte lokation.

10. klasseskolen i dag

Ungdomsskolens 10. klassetilbud har i dag til huse på Vibegårdsvej 5 i Rønne. Her afvikles størstedelen af undervisningen i de tidligere flygtningeboliger ligesom ledelsen og administrationen har lokaler her. Undervisningen i fysik/kemi og idræt foregår i lokaler i nærliggende folkeskoler/idrætsfaciliteter.

10. klasseskolen tilbyder, ud over en række obligatoriske fag som dansk, matematik og engelsk også fag som tysk, fransk, fysik/kemi, filmvidenskab, terninger & brætspil, krop & bevægelse, biologi & økologi, samt en række temafag som madkundskab, billedkunst, håndværk og design, friluftsliv og musikfag. Eleverne har mulighed for at deltage i brobygning, praktik, studiebesøg, skolerejse, individuel undervisning inden for dansk, engelsk og matematik (IU).

Eleverne i 10. klasse har i dag lokalefællesskab med nogle af Ungdomsskolens øvrige tilbud (Ung på Vej og DASK), hvilket åbner mulighed for tættere samarbejde om specialpædagogisk støtte, vejledning, mentorer, socialrådgivning og psykologstøtte.

Driftsudgifterne til det nuværende 10. klassetilbud udgør i alt ca. 7,8 mio. kr. (heraf ca. 1,1 mio. kr. til bygningsdrift) med de elevtalsforudsætninger mv. der er gældende i 2023. Der er pr. 5. september 2022 indskrevet 95 elever på 10. klasseskolen.

Ifølge ledelsen på 10. klasseskolen er der blandt elever, lærere og ledelse tilfredshed med den nuværende geografiske placering, som giver nem adgang til skov og natur, der kan inddrages i undervisningen, og med gode udearealer og meget plads til forskellige aktiviteter. Den nuværende placering af 10. klasseskolen i umiddelbar nærhed af tilbuddene DASK og Ung på vej skaber synergi mellem såvel lærere og elever, og skaber kort afstand mellem de særlige undervisningsformer og 10. klasseskolen.

Fremtiden for den kommunale 10. klasse

Grundlæggende er 10. klasse et tilbud til unge, der oplever at være udfordret på uddannelsesvalg og/eller deres faglige forudsætninger, og som har behov for yderligere et skoleår før påbegyndelse af en ungdomsuddannelse. Ifølge Børne- og Undervisningsministeriet skal 10. klasse således fungere som brobygning til erhvervsuddannelser og gymnasiale ungdomsuddannelser, og bidrage til at sikre, at eleven kan gennemføre en ungdomsuddannelse.

Det har tidligere været påtænkt at indgå en driftsoverenskomst mellem Campus Bornholm og Bornholms Regionskommune om 10. klasseundervisning. Efter et længere sagsforløb besluttede kommunalbestyrelsen [den 25. juni 2020](#) at udsætte sagen med henvisning til den daværende Børne- og Undervisningsministers udmelding om, at lovgivningen på området ikke fratog Bornholms Regionskommune forpligtelsen til at stille et kommunalt drevet 10. klassetilbud til rådighed for de elever, der ikke ønskede at gå i 10. klasse på Campus Bornholm. Skoleadministrationen er ikke bekendt med, at lovgivningen er ændret.

Spørgsmålet om 10. klasse er i øjeblikket genstand for debat på nationalt niveau i forhold til hvilken rolle tilbuddet fremadrettet skal spille i undervisningssammenhæng. Således anbefaler KL, at 10. klasse bør fungere som begyndelsen på en ungdomsuddannelse frem for at være en afslutning på folkeskolen. Heri ligger også et ønske om, at 10. klasse forankres i sin egen lovgivning, der kan give fleksibilitet i forhold til de unges og de lokale behov, og dermed en mulighed for at 10. klasse i højere grad kan fungere som retningsgivende til ungdomsuddannelser. Den tidligere regering var afvisende overfor denne tanke om at ændre på vilkårene for 10. klasse.

Den nuværende regering har dog i sit regeringsgrundlag givet udtryk for et ønske om at skabe et uddannelsessystem, der fra folkeskolen til de videregående uddannelser giver alle børn og unge de bedste forudsætninger for at begå sig videre i livet. Regeringen ønsker at fremtidssikre det danske uddannelsessystem med mere frihed, fleksibilitet og sammenhæng mellem alle uddannelsesniveauer og arbejdsmarkedet i hele landet og gennem hele livet. Dermed lægges op til en uddannelsesreform indenfor denne valgperiode, og betydningen for 10. klasse i denne sammenhæng er på nuværende tidspunkt uklar.

Med til disse forhold skal også regnes det faldende antal elever i såvel de nuværende som de kommende årgange på Bornholm. Dette vil formentlig bevirke en yderligere begrænsning i antallet af elever, som vil fortsætte i 10. klasse.

Beslutning om flytning 10. klasseskolen til Dams Gård i høring

Såfremt der er politisk ønske om at sende en flytning af 10. klasseskolen i høring i den samlede skolebestyrelse for Ungdomsskolen og 10. klasseskolen, Ungerådet, Handicaprådet samt til kommentering i Ungdomsskolens AfdelingsMED og CenterMED Skole vil nedenstående proces blive fulgt for at sikre en endelig beslutning den 25. maj 2023. Dermed kan Bornholms Regionskommune leve op til Plan- og Landdistriktsstyrelsens krav om at få en endelig tilbagemelding om flytningen af 10. klasse ved udgangen af maj måned.

Dato	Aktivitet
28.-30.marts	Børne- og Skoleudvalget, Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget og Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget behandler spørgsmålet om at sende en flytning af 10. klasseskolen i høring og til kommentering.
19. april	Økonomi- og Klimaudvalget behandler spørgsmålet om at sende en flytning af 10. klasseskolen i høring og til kommentering.
27. april	Kommunalbestyrelsen behandler spørgsmålet om at sende en flytning af 10. klasseskolen i høring og til kommentering.
8. maj	Frist for indsendelsen af kvalificeret ansøgning
14. maj	Høringsfrist kl. 12.00 Ekstraordinært møde i Børne- og Skoleudvalget, hvor spørgsmålet om flytning af 10. klasseskolen behandles Ekstraordinært møde i Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget, hvor spørgsmålet om flytning af 10. klasseskolen behandles Ekstraordinært møde i Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget, hvor spørgsmålet om flytning af 10. klasseskolen behandles
25. maj	Ekstraordinært møde i Natur-, Miljø- og Planudvalget, hvor spørgsmålet om flytning af 10. klasseskolen behandles Ekstraordinært møde i Økonomi- og Klimaudvalget, hvor spørgsmålet om flytning af 10. klasseskolen behandles Kommunalbestyrelsen beslutter, hvorvidt 10. klasseskolen skal flytte til Dams Gård
26. maj	Plan- og Landdistriktsstyrelsen orienteres om kommunalbestyrelsens beslutning.

Skoleadministrationen og ledelsen af Ungdomsskolen anbefaler desuden, at en eventuel flytning omfatter samtlige tilbud, der i dag er placeret på Vibegårdsvej 5 af hensyn til den fortsatte udvikling af den pædagogiske praksis og de betydningsfulde fællesskaber og synergier, der skabes på tværs. Hvis samtlige tilbud ikke flyttes forsvinder den faglige og pædagogiske synergi, der eksisterer i dag, ligesom der kan forventes en øget driftsudgift, hvis samtlige tilbud ikke flyttes samlet.

Endelig anbefaler administrationen, at skoleområdet repræsenteres i udviklingsgruppen omkring konkurrencematerialet til arkitektkonkurrencen, ligesom der bør være repræsentation af området i bedømmelseskomiteen.

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter ikke at sende en flytning af 10. klasseskolen til Dams Gård i høring, fortsætter 10. klassestilbuddet uændret.

Økonomiske konsekvenser

10. klasseskolens økonomi er sammensat af et grundbeløb og en taxameterstyret bevilling pr. elev. Grundbeløbet udgøres af et basisbeløb til administration på 494.558 kr. samt en øvrig fast tildeling på 463.936 kr. Hertil kommer et elevtaxameter på 57.442 kr., som angiver den udgift Bornholms Regionskommune har, og som står i modsætning til, hvis eleven havde valgt at fortsætte sit uddannelsesforløb på Campus. Såfremt en elev fortsætter sit uddannelsesforløb på Campus er udgiften for regionskommunen 0 kr. Hvis eleven havde valgt en efterskole i stedet, ville regionskommunen i stedet skulle betale 39.862 kr. til staten, som betaler bidrag til efterskolerne. Nettodifferencen ved at eleven vælger 10. klasseskolen frem for et forløb på en efterskole er således 17.580 kr., men det fulde beløb på 57.442 kr. hvis et forløb i 10. klasse træder i stedet for Campus.

Ved en større søgning til 10. klasse vil der ikke umiddelbart opstå økonomiske konsekvenser for det øvrige skolevæsen, men en øget udgift til 10. klasseskolen kan på sigt bidrage til et samlet merforbrug på skoleområdet. Forsætter den nuværende, politiske retning, vil det på sigt være sandsynligt, at øgede udgifter til eksempelvis 10. klasseskolen udløser et underskud på skoleområdet.

Økonomien for DASK og Ung på vej er anderledes sammensat, idet DASK tildeles et takstbeløb pr. elev, der svarer til taksten pr. elev i 10. klasseskolen, samt en fast tildeling på 1.129.362 kr. Ung På vej modtager et fast årligt beløb på 1.645.001 kr.

Størrelsen på budgettet for 10. klasseskolen og DASK afhænger dermed af, hvor mange elever, der søger eller visiteres til det enkelte tilbud. For 10. klasseskolen er det, set over de seneste 6 år, 20 % af en årgang, der søger det lokale 10. klassestilbud. Der er dog relativt store udsving, da søgningen enkelte år er 24 %, mens den andre år er på 17 %. Såfremt både søgningen til 10. klasseskolen og tilbuddet forsætter uændret, forventes driftsudgiften at være enslydende.

Det er uvist, hvilken indflydelse en flytning til nye lokaler i bymidten vil have for søgningen til 10. klasseskolen. Hvis søgningen øges fra det nuværende gennemsnit på 20 % til 25 % af ungdomsårgangen, vil det ud fra ovennævnte takstbeløb svare til en budgetforøgelse af den variable ramme på ca. 1,2 mio. kr. Det har således ikke været muligt for skoleadministrationen endeligt at afklare, hvilke økonomiske konsekvenser en flytning af 10. klasseskolen, DASK og Ung på vej vil have for skolevæsenet.